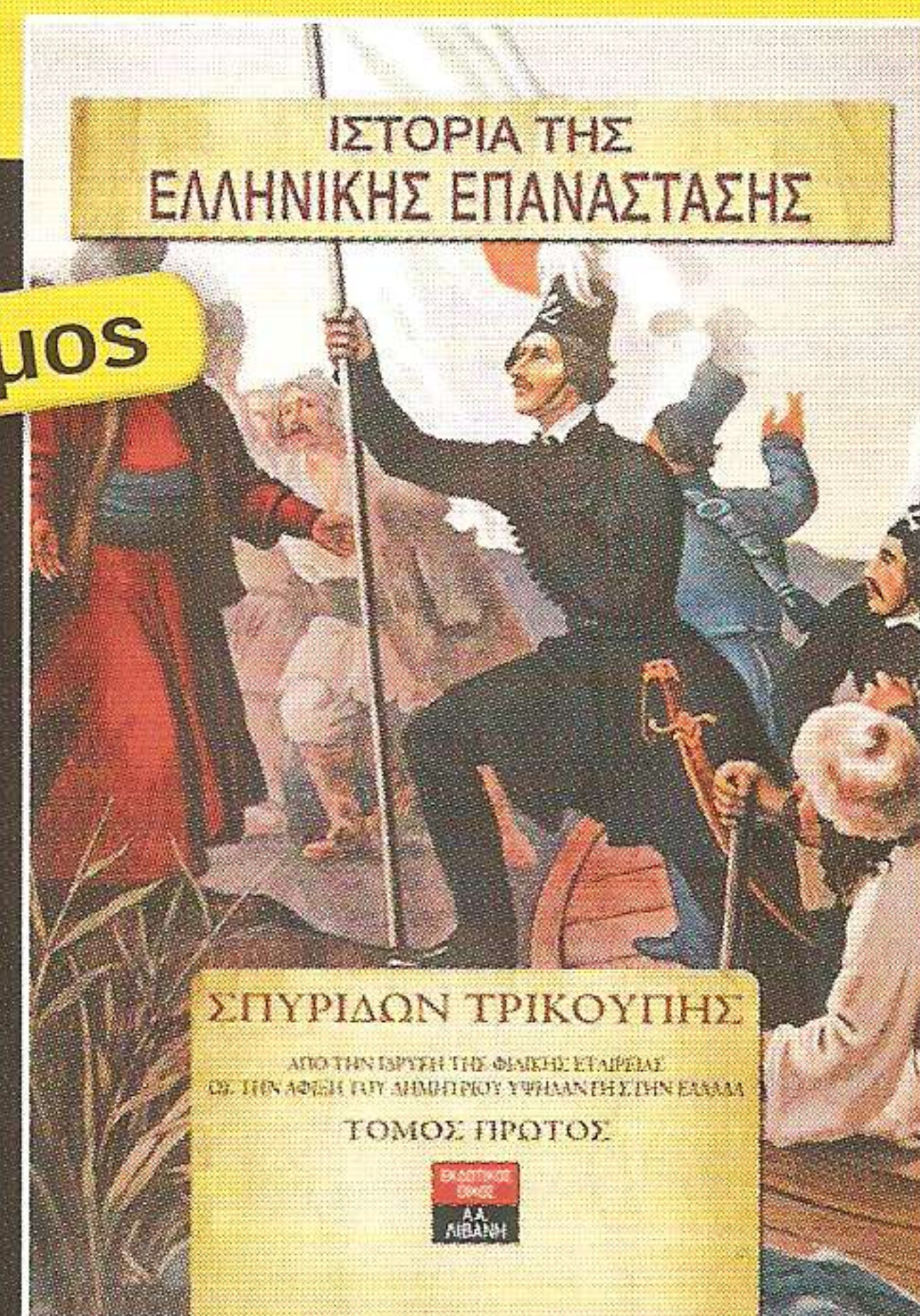

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

1ος τόμος

ΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ
Το τετράτομο
έργο του
ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ
ΤΡΙΚΟΥΠΗ

03/03-09/03/2011 • 72ο ΤΕΥΧΟΣ

www.epikaira.gr

4,50€

η τελευταία πράξη του δράματος

ΒΙΒΛΙΟ
ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Για τα
νέα μέτρα που
μας επιβάλλουν
ΔΝΤ και ΕΕ

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ-ΠΡΟΚΛΗΣΗ
ΤΟΥ ΥΠ. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Επιβάλλουν με λογοκρισία
τη... διαφορετικότητα

ΜΝΗΜΟΝΙΟ 4

**Η παραδοχή
της αποτυχίας**

Εισαγωγή: Νότης Μαρτιάς

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Η ΝΕΑ ΛΙΒΥΗ

Μάχη φυλών για την
εξουσία – Καραδοκεί
για επέμβαση η Δύση

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΔΗΜΗΤΡΗ ΡΕΠΠΑ

As αναλάβουν οι εργαζόμενοι
τις συγκοινωνίες

ΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ

ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Παράτυπες προαγωγές
με κομματικά κριτήρια

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

Πώς θα αποφύγετε τις παγίδες
και θα γλιτώσετε φόρο

ΜΑΡΙΑ ΛΟΥΣΙΑ ΦΑΤΟΡΕΛΙ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΗ ΒΡΑΖΙΛΙΑ

Επιτροπή Λογιστικού Ελέγχου
για να απονομιμοποιηθεί το δημόσιο χρέοςΣΤΟΝ ΛΕΩΝΙΔΑ ΒΑΤΙΚΙΩΤΗ
www.leonidasvatikiotis.gr

«Παρά τις δυσκολίες, τα κοινωνικά κινήματα στη Βραζιλία κέρδισαν τη μάχη της ίδρυσης κοινοβουλευτικής εξεταστικής επιτροπής για το δημόσιο χρέος το 2009 και, επίσης, την ευκαιρία συμμετοχής σε αυτή».

Στη δημοσιότητα δίνεται σήμερα, Πέμπτη 3 Μαρτίου, η δημόσια έκκληση, που υπογράφεται από εκατοντάδες προσωπικότητες (βουλευτές, πανεπιστημιακούς, δημοσιογράφους, συνδικαλιστές, καλλιτέχνες και διανοούμενους) εντός και εκτός Ελλάδας, για συγκρότηση Επιτροπής Λογιστικού Ελέγχου του δημόσιου χρέους. Απώτερο ζητούμενο της πρωτοβουλίας, η οποία θα παρουσιαστεί στους εκπροσώπους του Τύπου στις 12:00 στην ΕΣΗΕΑ (Ακαδημίας 20, 1ος όροφος), είναι να ανοίξουν τα βιβλία του δημόσιου χρέους, ώστε να αποκαλυφθεί ποιο μέρος του χρέους είναι απεχθές, παράνομο ή μη νομιμοποιημένο, και να μην πληρωθεί. Πρόκειται για στοιχειώδες δημοκρατικό δικαίωμα των φορολογουμένων και υποχρέωση κάθε κυβέρνησης, αν πράγματι ενδιαφέρεται για τη διαφάνεια και την ενημέρωση των πολιτών, οι οποίοι, στο όνομα της εξυπηρέτησης του χρέους, είδαν τους μισθούς και τις συντάξεις τους να μειώνονται, τις συλλογικές συμβάσεις να καταργούνται, τους φόρους να αυξάνονται και τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας να εκχωρούνται στους πιστωτές.

Δεν δικαιούνται τουλάχιστον να γνωρίζουν προς τι όλα αυτά;

Η διεθνής εμπειρία βεβαιώνει, άλλωστε, ότι, όποτε άνοιξαν τα βιβλία του δημόσιου χρέους, μεγάλο μέρος του παραγράφηκε, προς ανακούφιση της κοινωνίας, που είδε τις δαπάνες για την παιδεία, την υγεία και τις δημόσιες επενδύσεις να αυξάνονται. Την πλούσια αυτή εμπειρία από τη Βραζιλία και τον Ισημερινό μάς μεταφέρει η Μαρία Λουσία Φατορέλι, φοροτεχνικός στο επάγγελμα, συντονίστρια της Επιτροπής Λογιστικού Ελέγχου στη Βραζιλία και μέλος της αντίστοιχης επιτροπής που συγκροτήθηκε στον Ισημερινό.

Αποτελεί το δημόσιο χρέος ακόμη και σήμερα σοβαρό πρόβλημα για τη Βραζιλία;
Το δημόσιο χρέος είναι το κύριο πρόβλημα

της Βραζιλίας. Για πολλούς λόγους. Πρώτα και κύρια, απορροφά τους περισσότερους πόρους του κρατικού προϋπολογισμού κάθε χρόνο. Το 2009, όταν ο προϋπολογισμός ανερχόταν σε 1.068 τρις βραζιλιάνικα ρεάλ ή 630 δις δολάρια ΗΠΑ, απορρόφησε το 35,6% των πόρων του.

Από την άλλη πλευρά, οι συντάξεις απορρόφησαν το 25,9%, οι επιδοτήσεις των πολιτειών και των δήμων το 11%, η χρηματοδότηση της υγείας το 4,6% και της άμυνας το 2,1% του προϋπολογισμού.

Σε αυτό, μάλιστα, τον υπολογισμό δεν περιλαμβάνονται τα κονδύλια με τα οποία αναχρηματοδοτείται το δημόσιο χρέος. Έρευνες απέδειξαν πως η κυβέρνηση χειρίζεται ξεχωριστά τις σχετικές δαπάνες που γίνονται με την έκδοση νέου χρέους, που καλείται «αναχρηματοδότηση». Αν συμπεριλάβουμε κι αυτές τις δαπάνες, το πραγματικό κόστος εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους το 2009 ανήλθε στο 48% του κρατικού προϋπολογισμού, το ύψος του οποίου πλέον ανέρχεται σε 1.329 τρις βραζιλιάνικα ρεάλ ή 782 δις δολάρια.

Η εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους είναι η κύρια αιτία για την οποία τόσο άλλοι τομείς, όπως η υγεία, η παιδεία, η κατοικία, η υγιεινή και η πρόνοια, χρηματοδοτούνται με πολύ λιγότερα από τα ελάχιστα για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες, όπως ορίζονται με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αποτελεί σκάνδαλο για μια χώρα να είναι η όγδοη μεγαλύτερη παγκόσμια οικονομία και, ταυτόχρονα, περισσότερος από το μισό πληθυσμός της να ζει στη φτώχεια και να μην έχει πρόσβαση σε επαρκείς συνθήκες υγιεινής.

Καταχρεωμένη και η Βραζιλία

Πέρα από τη ζήτηση τόσων πολλών κονδυλίων, το χρέος σχετίζεται σημαντικά και με τις οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις που εφαρμόστηκαν τις τελευταίες δεκαετίες, κατ' απαίτηση του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας – δύο θεσμών που από τη δεκαετία του '70 αποστολή τους έχουν την

προστασία των πιστωτών: των μεγάλων πολυεθνικών, ιδιωτικών τραπεζών.

Ο πρώην πρόεδρος της Βραζιλίας, ο Λούλα, υποστήριζε ότι η χώρα σας ξεχρέωσε τις οφειλές της προς το ΔΝΤ...

Η παρανόηση δημιουργήθηκε επ' αφορμή δημόσιων ομιλιών του προέδρου Λούλα από το 2005 ακόμη, όταν η Βραζιλία ξεχρέωσε –προκαταβολικά, μάλιστα– το χρέος της προς το ΔΝΤ, ύψους 15,5 δις δολαρίων. Αυτό, όμως, το ποσό αντιπροσώπευε ένα πολύ μικρό μέρος του δημόσιου χρέους της Βραζιλίας, που το 2005 –συνυπολογίζοντας το εσωτερικό και το εξωτερικό χρέος– ανερχόταν σε 188 δις δολάρια. Σήμερα, το εξωτερικό δημόσιο χρέος της Βραζιλίας ξεπερνά τα 300 δις δολάρια και το εσωτερικό τα 1,2 δις.

Δεδομένου, όμως, πως το ΔΝΤ αποτελεί σύμβολο του διεθνούς δανεισμού και δεν υπήρχε η δέουσα διαφάνεια στα μεγέθη του χρέους, οι άνθρωποι γενικά πίστεψαν πως αποπληρώθηκε το σύνολο του χρέους, όταν ξεχρεώσαμε το ΔΝΤ. Πράγμα που δεν ισχύει.

Αυτή η πρωτοβουλία να αποπληρωθεί το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, και μάλιστα πριν την ώρα του, και η επακόλουθη παρανόηση έφεραν σημαντικά πολιτικά οφέλη στον Λούλα και το κόμμα του. Είχαν, όμως, υψηλό οικονομικό κόστος για το κράτος. Αρκεί να λάβουμε υπόψη μας ότι τα επιτόκια του δανείου του ΔΝΤ ήταν 4% ετησίως και, για να βρεθούν τα χρήματα της προκαταβολικής αποπληρωμής, εκδόθηκαν διεθνή ομόλογα με επιτόκιο από 7,5% έως 12% και ομόλογα εσωτερικού δανεισμού με ετήσιο επιτόκιο ύψους 19%.

Επιπλέον, το χρέος προς το ΔΝΤ συνοδεύονταν από δύο επιμέρους βάρη: το οικονομικό και την πολιτική παρέμβαση. Η Βραζιλία συμβιβάστηκε με τη διατήρηση της πολιτικής παρέμβασης –το περίφημο άρθρο 4 του ΔΝΤ–, οπότε σε αυτό το θέμα δεν υπήρχε κανένα όφελος. Συνοψίζοντας, το χρέος απλώς άλλαξε χέρια. Η Βραζιλία δεν χρωστά πλέον στο ΔΝΤ, αλλά σ' εκείνους που αγόρασαν τα ομόλογα που εκδόθηκαν για να ξεχρεωθεί το ΔΝΤ. Το πρόβλημα του χρέους ωστόσο οξύνθηκε, επειδή τα επιτόκια των νέων ομολόγων ήταν υψηλότερα. Παράλληλα, δεν απελευθερωθήκαμε από τις επιβολές του ΔΝΤ.

Πώς ξεκίνησε η πρωτοβουλία σας για το λογιστικό έλεγχο του χρέους;

Υπάρχει μια σχετική βραζιλιάνικη εμπειρία που χρονολογείται από το 1931, όταν ο τότε πρόεδρος, Τζετούλιο Βάργκας, διέταξε το υπουργείο Οικονομικών να διεξάγει λογιστικό έλεγχο στις συμβάσεις εξωτερικού δανεισμού. Η έρευνα

αποκάλυψε πως μόνο το 40% του χρέους συνοδεύονταν από δημόσια έγγραφα. Επίσης, ότι δεν υπήρχε η κατάλληλη λογιστική καταγραφή ούτε έλεγχος πληρωμών. Λόγω αυτού του λογιστικού ελέγχου, μειώθηκε σημαντικά το ύψος του εξωτερικού χρέους, όπως επίσης και το ύψος των πληρωμών.

Ολιγωρία του πολιτικού συστήματος

Με βάση αυτή την εμπειρία, συμπεριλήφθηκε στο Σύνταγμα του 1988 –όταν η κρίση χρέους που αντιμετώπιζαν όλες οι λατινοαμερικάνικες χώρες έφτασε στο αποκορύφωμά της– η υποχρέωση διεξαγωγής εξωτερικού λογιστικού ελέγχου του δημόσιου χρέους. Αυτή η πρόβλεψη δεν υλοποιήθηκε ποτέ. Έτσι, το 2000 η Κοινωνία των Πολιτών οργάνωσε λαϊκό δημοψήφισμα και περισσότεροι από έξι εκατομμύρια άνθρωποι ψήφισαν να γίνει παύση πληρωμών έως ότου πραγματοποιηθεί ο δημόσιος έλεγχος.

Σε ένδειξη σεβασμού αυτού του αποτελέσματος, οι ίδιες αυτές οργανώσεις που το συντόνισαν αποφάσισαν να ξεκινήσουν δημόσιο λογιστικό έλεγχο για να πιέσουν τις Αρχές να πραγματοποιήσουν τον επίσημο έλεγχο. Έτσι, γεννήθηκε η Επιτροπή Λογιστικού Ελέγχου του Χρέους εκ μέρους των πολιτών, που μόλις συμπλήρωσε δέκα χρόνια ερευνών, μελετών, δημοσιεύσεων και σεμιναρίων (βλ. αναλυτικότερα στο www.divida-auditoriacidada.org.br).

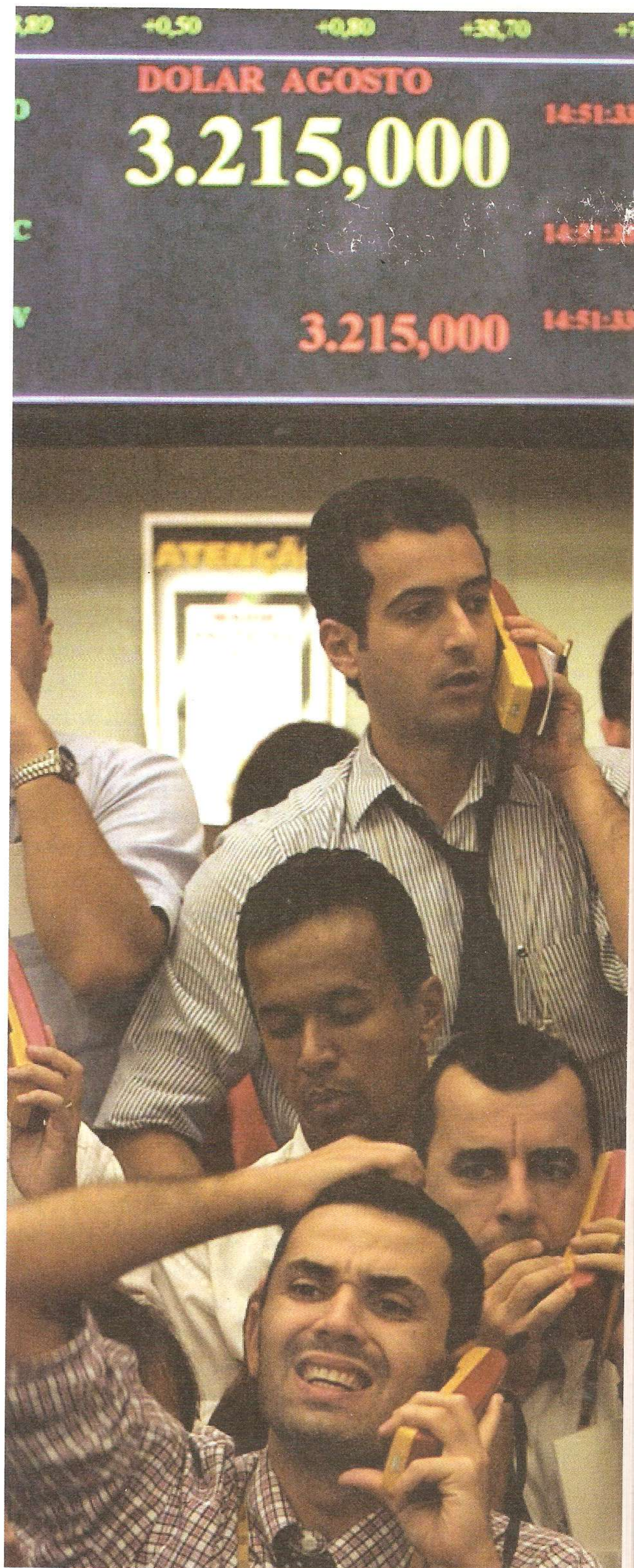
Το 2007, ο Ισημερινός ξεκίνησε επίσημο λογιστικό έλεγχο και είχα την τιμή –όπως επίσης και άλλα μέλη οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών– να τοποθετηθώ από τον πρόεδρο Ραφαέλ Κορέα ως μέλος της Επιτροπής για το Δημόσιο Λογιστικό Έλεγχο του Χρέους (Commission of Public Debt Audit – CAIC).

Έπειτα από τα σημαντικά αποτελέσματα που είχε ο λογιστικός έλεγχος στον Ισημερινό, οπότε ακυρώθηκε το 70% του εξωτερικού ομολογιακού χρέους, κι άλλες λατινοαμερικανικές χώρες ανακοίνωσαν την πρόθεσή τους να ξεκινήσουν λογιστικό έλεγχο. Μέχρι τώρα, μόνο η Παραγουάη έχει αρχίσει ανάλογη έρευνα.

Το 2009, λόγω της πίεσης των κοινωνικών κινημάτων, πετύχαμε να ξεκινήσει μια κοινοβουλευτική έρευνα για το δημόσιο χρέος της Βραζιλίας με τη συμμετοχή της Κοινωνίας των Πολιτών. Αυτή η διαδικασία ολοκληρώθηκε το Μάιο του 2010, οπότε αποκαλύφθηκαν σημαντικά ευρήματα παρανομίας και μη νομιμότητας, τα οποία και εστάλησαν στον εισαγγελέα.

Ποια είναι η δραστηριότητα της πρωτοβουλίας www.divida-auditoriacidada.org.br;

Ο λογιστικός έλεγχος αποτελεί μια ευκαιρία

προκειμένου να μετατοπιστεί, από τις φραστικές καταγγελίες ενάντια στο χρέος, στην έρευνα στοιχείων για την παρανομία και τη μη νομιμότητα, φτάνοντας στη δυνατότητα συγκεκριμένων δράσεων, οι οποίες να στηρίζονται σε έγγραφα και επίσημα στοιχεία. Ο λογιστικός έλεγχος αποτελεί ένα εργαλείο το οποίο προηγείται των νομικών και άλλων πολιτικών ενεργειών.